



AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
İQTİSADİYYAT NAZİRLİYİ YANINDA
DÖVLƏT VERGİ XİDMƏTİ



ƏLAVƏ DƏYƏR VERGİSİ
(ƏDV)



Əlavə dəyər vergisinin (ƏDV) ödəyicisi kimlərdir?

ƏDV-nin məqsədləri üçün qeydiyyatdan keçən və ya qeydiyyatdan keçməli olan şəxs ƏDV-nin ödəyicisidir.

ƏDV-nin dərəcəsi neçə faizdir?

Malların (işlərin, xidmətlərin) təqdim olumasına tətbiq olunan vergi dərəcəsi **18 faiz** təşkil edir.

Bundan başqa, ƏDV-nin Vergi Məcəlləsinin 165-ci maddəsində təsbit olunan güzəştli **0 (sıfır) faiz** dərəcəsi ilə tətbiq olunması və Vergi Məcəlləsinin 164-cü maddəsində təsbit olunan **ƏDV-dən azad** olunması halları da mövcuddur.

2022-ci ilin yanvarın 1-dən 3 il müddətində kənd təsərrüfatı məhsullarının (yerli və xarici mənşəli) topdan və pərakəndə satışı zamanı ƏDV ticarət əlavəsindən hesablanan verginin məbləğidir.

Kimlər ƏDV qeydiyyatından keçməlidir?

- Sahibkarlıq fəaliyyəti çərçivəsində vergi tutulan əməliyyatlarının həcmi **ardıcıl 12 aylıq dövrün** istənilən ayında (aylarında) **200.000** manatdan artıq olan şəxs
növbəti ayın 1-dən 10 gün müddətində ƏDV məqsədləri üçün qeydiyyata dair ərizə verməyə borcludur.
- Bir əqd və ya müqavilə üzrə ƏDV-yə cəlb olunan əməliyyatın ümumi dəyəri **200.000** manatdan artıq olan şəxs
əməliyyatın aparıldığı günədək ƏDV məqsədləri üçün qeydiyyata dair ərizə verməyə borcludur.
- Birgə sahibkarlıq fəaliyyətinin iştirakçısı ƏDV ödəyicisi olduqda, həmin fəaliyyətin uçotunu aparan şəxs
yuxarıda qeyd edilən iki haldan biri müəyyən edildiyi halda, yaxud iştirakçı ƏDV-nin məqsədləri üçün vergi ödəyicisi olduğu halda ƏDV məqsədləri üçün qeydiyyata dair ərizə verməyə borcludur.

- Aksizli və məcburi nişanlama ilə nişanlanmalı malların istehsalçısı və bina tikintisi fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslər dövlət qeydiyyatına və ya vergi orqanında uçota alınmaq üçün ərizə ilə birlikdə, bu fəaliyyətlə sonradan məşğul olduqları halda isə həmin fəaliyyəti həyata keçirməyə başladığı gündək ƏDV məqsədləri üçün qeydiyyata dair ərizə verməyə borcludurlar.

Könüllü olaraq da ƏDV qeydiyyatına alınmaq üçün müraciət edə bilərsiniz. Bunun üçün uçotda olduğunuz vergi orqanına könüllü olaraq “Vergi ödəyicisinin əlavə dəyər vergisinin məqsədləri üçün qeydiyyata alınması haqqında Ərizə” ilə müraciət edə bilərsiniz.



ƏDV-nin məqsədləri üçün uçota alındıqdan sonra nə etməlisiniz?

- Azərbaycan Respublikasının ərazisində mallar (işlər, xidmətlər) təqdim etdikdə, vergi ödəyicisi olmayan alıcıya NKA çeki və (və ya) mədaxil qəbzi, vergi ödəyicisi olan alıcıya isə elektron qaimə-faktura verməli;
- ƏDV-dən azad olunan malların (işlərin, xidmətlərin) təqdim edilməsi istisna olmaqla, təqdim edilmiş bütün malların (işlərin, xidmətlərin) dəyərində ƏDV tətbiq etməlisiniz.
- Vergi tutulan dövriyyədən büdcəyə ödənilməli olan ƏDV-nin məbləğini müəyyən etdikdən sonra, təqvim ayından sonrakı ayın **20-dən gec olmayaraq** “Əlavə dəyər vergisinin bəyannaməsi”ni vergi orqanına təqdim etməli və həmin müddətdə də hesablanmış vergi məbləğini dövlət büdcəsinə ödəməlisiniz.

Vergi tutulan dövriyyədən büdcəyə ödənilməli olan ƏDV

- Vergi tutulan əməliyyatların aparıldığı hesabat dövrü ərzində vergi tutulan dövriyyədən büdcəyə ödənilməli olan ƏDV-nin məbləği vergi tutulan dövriyyədən 18 faiz dərəcə ilə hesablanan verginin məbləği ilə büdcəyə ödəmələr müəyyənləşdirilərkən əvəzləşdirilməli olan verginin məbləği arasındakı fərq kimi müəyyən olunur.
- ƏDV tutulan dövriyyənin dəqiqləşdirilməsi həyata keçirilən zaman dəqiqləşdirilmə aparılan dövrdə ödənilməli olan ƏDV-nin məbləği vergi ödəyicisinin həmin dövr üçün tərtib etdiyi bəyannamədə göstərdiyi ƏDV-nin məbləğindən artıq olduqda, artıq məbləğ qiymətləndirmə bazasında dəyişikliyin baş verdiyi hesabat dövrü ərzində ödənilməli olan ƏDV sayılır və hesabat dövrü ərzində ödənilməli olan verginin məbləğine əlavə edilir.

- Respublika ərazisində istehsalı olunan kənd təsərrüfatı məhsullarının pərakəndə satışını həyata keçirən vergi ödəyiciləri həmin malların uçotunu ayrıca aparır, əks halda bu mallar üzrə ƏDV ümumi dövriyyədən hesablanır.

Qeyd: Azərbaycan Respublikası ərazisində istehsal olunan kənd təsərrüfatı məhsullarının pərakəndə satışı zamanı ƏDV ticarət əlavəsindən hesablanan verginin məbləğidir.

- 2022-ci ilin yanvarın 1-dən əldə edilmiş kənd təsərrüfatı məhsullarının (yerli və xarici mənşəli) alış elektron qaimə-faktura, idxal gömrük bəyannaməsi və bu bəyannamə ilə bağlı hesab-faktura (invoys), habelə elektron alış aktı ilə, topdan və pərakəndə satışı müvafiq olaraq elektron qaimə-faktura və nəzarət kassa-aparatının çeki ilə rəsmiləşdirildiyi halda qeyd edilən tarixdən 3 il müddətində ƏDV ticarət əlavəsindən hesablanır, əks halda bu mallar üzrə ƏDV ümumi dövriyyədən hesablanır.

Malların (işlərin, xidmətlərin) alış zamanı ödənilmiş ƏDV məbləğinin Vergi Məcəlləsinin müddəalarına uyğun olaraq əvəzləşdirilməsi şərtləri

- Alınmış mallara (işlərə, xidmətlərə) görə onları təqdim edən şəxsdən elektron qaimə-faktura əldə edilməli;
- Malların (işlərin, xidmətlərin) alış sahibkarlıq fəaliyyəti və ƏDV tutulan əməliyyatların məqsədləri üçün olmalı;
- Əməliyyatın dəyəri alıcının bank hesabından həmin malları (işləri, xidmətləri) təqdim edən şəxsin bank hesabına köçürülməli;
- ƏDV məbləği ƏDV-nin depozit hesabına ödənilməlidir.

Malların (işlərin, xidmətlərin) barter edilməsi həmin əməliyyatın ƏDV-siz dəyərinin malları (işləri, xidmətləri) təqdim edən şəxsin bank hesabına ödənilməsinə bərabər tutulur.

Müvəqqəti idxal şəklində Azərbaycan Respublikasının ərazisinə buraxılan və müvəqqəti idxal xüsusi gömrük proseduru altında yerləşdirilmiş mallar sonradan sərbəst dövriyyə üçün buraxılış gömrük proseduru altında yerləşdirildiyi halda idxal əməliyyatı üzrə ödənilmiş ƏDV məbləğləri malların sərbəst dövriyyəyə buraxıldığı hesabat ayında əvəzləşdirilir.

Kənd təsərrüfatı məhsullarının topdan və pərakəndə satışı ilə məşğul olan vergi ödəyiciləri tərəfindən 2022-ci ilin yanvarın 1-dən əldə edilmiş kənd təsərrüfatı məhsullarına görə 3 il müddətində ödənilmiş ƏDV məbləğləri əvəzləşdirilmir.

Qeyd: ƏDV-nin əvəzləşdirilməsi şərtləri və bu zaman vergi tutulan əməliyyatın vaxtı barədə ətraflı məlumatı **Vergi Məcəlləsinin 175-ci maddəsi**ndən əldə edə bilərsiniz.

Sıfır (0) dərəcə ilə ƏDV-yə cəlb olunma halları

- Qrant müqaviləsi (qərarı) əsasında xaricdən alınan qrantlar hesabına malların idxalı, qrant üzrə resipiylərə malların təqdim edilməsi, işlərin görülməsi və xidmətlərin göstərilməsi;
- Malların və müəyyən xidmətlərin ixracı;
- Beynəlxalq poçt xidmətləri istisna olmaqla, beynəlxalq və tranzit yük və sərnişin daşınması, habelə tranzit yük daşınması ilə bilavasitə bağlı yük aşırılma xidməti;
- Beynəlxalq və tranzit uçuşlarla bilavasitə bağlı olan işlərin görülməsi, xidmətlərin göstərilməsi, habelə beynəlxalq və tranzit yük daşınması ilə bağlı ekspeditor xidmətlərinin göstərilməsi;
- Nazirlər Kabineti tərəfindən müəyyən edilmiş qaydada malların ixrac qeydi ilə satışı;
- Vergi Məcəlləsində nəzərdə tutulan digər hallar.

Qeyd: ƏDV-yə sıfır (0) dərəcə ilə cəlb olunma halları barədə ətraflı məlumatı **Vergi Məcəlləsinin 165-ci maddəsi**ndən əldə edə bilərsiniz.



ƏDV-dən azadolma halları

- maliyyə xidmətlərinin göstərilməsi;
- siyahısı Nazirlər Kabineti tərəfindən təsdiq edilən kütləvi informasiya vasitələri məhsullarının və kitabların (elektron kitablar istisna olmaqla), habelə dərslik komplektlərinin idxalı və satışı, həmin malların (məhsulların) istehsalı (nəşri) ilə bağlı rulon və ya vərəqə şəklində kağızın idxalı və satışı;
- mətbu kütləvi informasiya vasitələri məhsullarının və kitabların (o cümlədən elektron kitabların), habelə dərslik komplektlərinin istehsalı ilə bağlı redaksiya, nəşriyyat və poliqrafiya fəaliyyəti (reklam xidmətləri istisna olmaqla);
- yalnız elektrik mühərriki ilə işləyən avtomobillərin idxalı və satışı;
- istehsal tarixi 3 ildən və mühərrikinin həcmi 2500 kubsantimetrdən çox olmayan hibrid avtomobillərin idxalı və satışı - 2022-ci il yanvarın 1-dən 3 il müddətinə;
- elektrik mühərriki ilə işləyən avtomobillər üçün ikinci və üçüncü səviyyə elektrik enerji doldurucularının idxalı və satışı - 2022-ci il yanvarın 1-dən 3 il müddətinə;
- dəfn və qəbiristanlığın mərasim xidmətləri;
- ödənişli təhsil xidmətlərinin göstərilməsi (digər fəaliyyətləri ilə bağlı xidmətlərin göstərilməsi istisna olmaqla);
- “Tibbi sığorta haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq icbari tibbi sığorta fondunun vəsaiti hesabına tibbi xidmətlərin göstərilməsi - 2020-ci il yanvarın 1-dən 3 il müddətinə;
- kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçıları (o cümlədən, sənaye üsulu ilə) tərəfindən özlərinin istehsal etdikləri kənd təsərrüfatı məhsullarının satışı üzrə dövriyyələr — 2014-cü il yanvarın 1-dən 10 il müddətinə;

yaşayış sahəsinin dövlətə ayrılan hissəsinin təqdim edilməsi üzrə dövriyyələr;

- Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyinin təsdiqedicisi sənədi əsasında iri neft emalı zavodlarının (xam neft üzrə illik emal gücü 3 milyon tondan az olmayan) yenidən qurulması layihələri çərçivəsində avadanlıqların və materialların idxalı – 2021-ci il yanvarın 1-dən 2 il müddətinə;
- Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyinin təsdiqedicisi sənədi əsasında yeni növ koronavirus (COVID-19) infeksiyasına qarşı vaksinlərin və həmin vaksinlər üçün nəzərdə tutulmuş şprislərin idxalı – 2021-ci il yanvarın 1-dən 2 il müddətinə;
- qızıldan və gümüşdən hazırlanan zərgərlik məmulatlarının istehsalı və emalı işlərinin görülməsi məqsədilə İqtisadiyyat Nazirliyinin təsdiqedicisi sənədi əsasında dəzgahların, avadanlıqların və qurğuların idxalı – 2021-ci il yanvarın 1-dən 3 il müddətinə;
- külçə, sikkə və ya qranul şəklində qızılın və gümüşün satışı;
- lotereya biletlərinin satıcısı ilə bağlanmış müqavilə əsasında və ya onun tapşırığı əsasında lotereya biletlərinin bütün mərhələlərdə agent qaydasında satışının həyata keçirilməsi üzrə xidmətlərin göstərilməsi;
- Minatəmizləmə Agentliyinin təsdiqedicisi sənədi əsasında respublikanın işğaldan azad edilmiş ərazilərinin, habelə müharibə və hərbi əməliyyatların təsirinə məruz qalmış digər ərazilərin minalardan və partlamamış hərbi sursatdan, tərkibində partlayıcı olan qurğulardan və digər partlayıcı qalıqlardan təmizlənməsi çərçivəsində bütün növ texnikanın, avadanlıqların, texniki vasitələrin və qurğuların, onların ehtiyat hissələrinin, fərdi zirehli qoruyucu geyimlərin, alətlərin, minaaxtaran itlərin, partlayıcı və pirotexniki vasitələrin idxalı – 2021-ci il oktyabrın 15-dən 5 il müddətinə.

Qeyd: ƏDV-dən azad olunma halları barədə ətraflı məlumatı **Vergi Məcəlləsinin 164-cü maddəsi**ndən əldə edə bilərsiniz.



ƏDV qeydiyyatının ləğv edilməsi üçün nə etməlisiniz?

Fəaliyyətin müvəqqəti dayandırılması halları istisna olmaqla, vergi ödəyicisi **ƏDV-yə cəlb olunan əməliyyatlar aparmağı dayandırırsa**, ƏDV-nin məqsədləri üçün qeydiyyatın ləğv olunmasına dair ərizə verməyə borcludur. Bu halda, ƏDV-nin məqsədləri üçün qeydiyyatın ləğv olunması vergi ödəyicisinin **vergi tutulan əməliyyatları tam dayandırdığı gün** qüvvəyə minir.

Avtoneqliyyat vasitələri ilə respublika ərazisində sərnişin və yük daşımalarını ƏDV qeydiyyatına alınmaqla həyata keçirən şəxslər ƏDV-nin məqsədləri üçün son qeydiyyatın qüvvəyə mindiyi tarixdən etibarən 3 il keçdikdən sonra istənilən vaxt qeydiyyatın ləğv olunmasına dair ərizə verə bilərlər.

Vergi ödəyicisinin vergiyə cəlb olunan əməliyyatlarının ümumi məbləği əvvəlki **ardıcıl tam 12 təqvim ayı ərzində 100.000 manatdan çox deyilsə**, yuxarıda nəzərdə tutulan hallar istisna edilməklə, vergi ödəyicisi ƏDV-nin məqsədləri üçün son qeydiyyatın qüvvəyə mindiyi tarixdən etibarən **1 il keçdikdən sonrakı** istənilən vaxt qeydiyyatın ləğv olunmasına dair ərizə verə bilər. ƏDV-nin məqsədləri üçün qeydiyyatın ləğv olunması vergi orqanına qeydiyyatın ləğv edilməsinə dair **ərizənin verildiyi gün** qüvvəyə minir.

MALİYYƏ SANKSİYALARI, FAİZLƏR VƏ DİGƏR MƏSULİYYƏT TƏDBİRLƏRİ BARƏDƏ

Vergi və sığorta qanunvericiliyinin pozulması hallarına görə tətbiq olunan maliyyə sanksiyaları və digər məsuliyyət tədbirləri barədə məlumatı "Maliyyə sanksiyaları, faizlər və digər məsuliyyət tədbirləri barədə Yaddaş" adlı bukletdən əldə edə bilərsiniz.



VEGİLƏRƏ AİD
NƏŞRLƏR



AZ1029, Azərbaycan, Bakı, Heydər Əliyev prospekti, 155
Tel.: (+994 12) 403 89 70; Faks: (+994 12) 403 89 71
E-poçt: office@taxes.gov.az

www.taxes.gov.az

